

REFERAT Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling 2022-2025 d. 31-01-2024

Mødedato Onsdag d. 31. januar 2024 kl. 09:00

Mødested Regionsrådssalen, Regionshuset, Niels Bohrs Vej 30, 9220 Aalborg Øst

Indholdsfortegnelse

Deltagere.....	3
Godkendelse af dagsorden.....	5
Beslutning - Afrapportering af energiscreening samt anlægsbevilling på 10,00 mio. kr. til energiren.....	7
Beslutning - Klimabudget og årsplan 2024.....	11
Beslutning - Procesplan for Bæredygtighedsstrategi for Region Nordjylland.....	15
Beslutning - Klimapuljen 2024.....	19
Orientering - Igangsættelse af Indsatsplan for jordforurening 2024.....	23
Lukket: Beslutning - Regionsrådets udtalelse til Ankestyrelsen.....	25
Orientering - Status for sagen vedr. henvendelser om støvgener i Øster Uttrup.....	26
B: Beslutning - Tillæg til råstof tilladelse i graveområde Øster Doense, Mariagerfjord Kommune....	28
B: Orientering - Proces for udarbejdelse af ny strategisk ramme for internationalt samarbejde.....	31
Orientering.....	34
Eventuelt.....	36
Drøftelse - Evaluering af budgetproces 2024 i de politiske udvalg.....	38
Underskrift af mødeprotokol.....	41

Punkt 1: Deltagere

1

Deltagere

Udvalgsmedlemmer

Lauge Larsen (formand)
Jess V. Laursen (næstformand)
Helena Palsgaard
Peter Larsen
Tage Leegaard
Jens-Henrik Kirk
Jørgen Rørbæk Henriksen
Ole Stavad
Susanne Flydtkjær

Administrative deltagere

Regional Udviklingsdirektør Henning Steffen Christensen
Kontorchef Carina Lassen
Kontorchef Anja Melvej Hermansen
Chefkonsulent Birgitte Søtoft Henriksen (udvalgssekretær)

Afbud

Tage Leegaard

Ad hoc

Kontorchef Poul Møller, Byg & Ejendomme
Specialkonsulent Mette Arleth, Regional Udvikling
Udviklingskonsulent Britt Kamstrup Sandbjerg, Regional Udvikling
Regionsrådsformand Mads Duedahl
Regionsdirektør Jakob Krogh
Økonomichef Rune Vinther Herslund, Patientforløb og Økonomi
Specialkonsulent Sarah Borup Jørgensen, Patientforløb og Økonomi
Specialkonsulent Pia Heuer Andersen, Regional Udvikling

Punkt 2: Godkendelse af dagsorden

2

Godkendelse af dagsorden

Referat

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling godkendte dagsordenen.

Tage Leegaard (K) og Jens-Henrik Kirk (K) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 3: Beslutning - Afrapportering af energiscreening samt anlægsbevilling på 10,00 mio. kr. til energirenoveringer i 2024

2023-023984

Bilag

Bilag om rentable energiprojekter med udgangspunkt i Bygningsreglementets rentabilitetsprincip - revideret

Afrapportering - Aalborg Universitetshospital Nordjylland - Energiscreening

Afrapportering - Regionshospital Nordjylland - Energiscreening

Afrapportering - Psykiatrien - Energiscreening

Afrapportering - IT- og Regionshuset

Afrapportering - Sygehusapoteket

3

Beslutning - Afrapportering af energiscreening samt anlægsbevilling på 10,00 mio. kr. til energirenoveringer i 2024

Resumé

I forbindelse med budgetforliget for 2023 blev det besluttet, at der skulle gennemføres energiscreening af Regionens bygninger.

Screeningen er nu afsluttet og Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling bedes indstille til Forretningsudvalget og Regionsrådet, at orienteringen tages til efterretning samt godkender, at der meddeles en anlægsbevilling på 10,00 mio. kr. til gennemførelse af energiscreeningsprojekter ved regionens virksomheder i 2024.

Kontorchef Poul Møller, Byg & Ejendomme, deltager under behandlingen af punktet.

Sagsfremstilling

I forbindelse med budgetforliget for 2023 blev det besluttet, at der skulle gennemføres energiscreening af Regionens bygningsmasse med henblik på at få fastlagt behov og potentiale for energirenovering af klimaskærm, ventilationsanlæg mv.

Energiscreeningen har taget udgangspunkt i nedenstående temaer:

- Klimaskærm
- Belysning
- Ventilation
- Varmecentraler
- Køle- og fryseanlæg
- Kompressoranlæg
- Vakuumpumper

Der er energiscreenet ejendomme, der er ældre end 10 år og ejendomme, der skal være i drift i mere end 5 år og frem.

Opgaven har været gennemført med bistand fra rådgivningsfirmaet Transition, som har specialiseret sig i energiscreening, bæredygtighed mv.

Energiscreeningen har identificeret en lang række projekter, som vil kunne bidrage til en reduktion af energiforbruget. Det samlede investeringsbehov til disse projekter er anslået til ca. 419 mio. kr., jf. vedlagte bilag.

I henhold til Bygningsreglementet anses en investering for at være rentabel, hvis rentabilitetsgraden er 1,33 eller derover. Dette indebærer, at investeringen skal give et samlet afkast på 33 % i energiprojektets levetid. Hvis der f.eks. investeres 1,0 mio. kr. til udskiftning af vinduer, skal der således opnås en samlet besparelse på 1,33 mio. kr. i vinduernes levetid.

Såfremt der anlægges en totaløkonomisk vinkel, vil det derfor kun være en mindre del af de identificerede projekter, som vil være rentable.

Vedlagt som bilag oversigt over resultaterne af energiprojekter, som vil være rentable med udgangspunkt i Bygningsreglementets rentabilitetsprincip.

Som det fremgår af oversigten, er investeringsbehovet opgjort til ca. 35,85 mio. kr., hvilket vil bidrage til en økonomisk besparelse på ca. 5,8 mio. kr./år og en CO₂-reduktion på ca. 272.500 kg/år.

Der er primært tale om energiprojekter inden for vinduer, køle- og fryseanlæg, varmevekslere, ventilation, isolering, klimaskærm, udskiftning til LED-belysning og pumpeudskiftninger.

Energiprojekter med en rentabilitet på mindre end 1,33 anbefales udført i forbindelse med almindelig vedligeholdelse, renoveringer eller ombygninger og ikke som selvstændige energiprojekter.

Der er afsat puljemidler til bl.a. energirenoveringer på investeringsoversigten for 2024-2027. Det foreslås, at der frigives en anlægsbevilling på 10,00 mio. kr. i 2024 til energiprojekter på Aalborg Universitetshospital, Regionshospital Nordjylland, Psykiatrien, Sygehusapoteket samt til IT- og Regionshuset. Prioriteringen af indsatserne vil blive drøftet med virksomhederne forinden midlerne udmøntes.

Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling vil medio 2024 blive givet en status for udmøntningen af anlægsmidlerne til virksomhederne.

Afsluttende kan oplyses, at Kommune Leasing har kontaktet Regionen omkring muligheder for leasingfinansiering af regionale energirenoveringer, hvilket evt. vil kunne indgå i forbindelse med drøftelserne om budget 2025.

Økonomi

Der er behov for meddelelse af en anlægsbevilling på 10,0 mio. kr.

Finansiel dækning kan anvises på anlægsbudget 2024 af de anlægsmidler, der er afsat til puljen til energiinvesteringer og bæredygtighed.

Kommunikation og dialog

Anlægsbevillingen vil blive fremsendt til behandling i Forretningsudvalget den 12. februar 2024 og i Regionsrådet den 26. februar 2024.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet:

1. tager orienteringen til efterretning
2. godkender at der meddeles en anlægsbevilling på 10,0 mio. kr.

Referat

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tog orienteringen til efterretning og indstillede, at Forretningsudvalget og Regionsrådet godkender, at der meddeles en anlægsbevilling på 10,0 mio. kr.

Udvalget efterspurgte overskuelige og nuancerede beskrivelser i relation til fremtidigt materiale på området – fx i forhold til næste års budget.

Tage Leegaard (K) og Jens-Henrik Kirk (K) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

1. Bilag om rentable energiprojekter med udgangspunkt i Bygningsreglementets rentabilitetsprincip - revideret
2. Afrapportering - Aalborg Universitetshospital Nordjylland - Energiscreening
3. Afrapportering - Regionshospital Nordjylland - Energiscreening
4. Afrapportering - Psykiatrien - Energiscreening
5. Afrapportering - IT- og Regionshuset
6. Afrapportering - Sygehusapoteket

Punkt 4: Beslutning - Klimabudget og årsplan 2024

2024-001095

Bilag

Klimaindsatser 2024

Status for klimaindsatser i 2023 ver 2

4

Beslutning - Klimabudget og årsplan 2024

Resumé

Administrationen fremlægger forslag til klimaindsatser i 2024 og udmøntning af klimabudgettet. Budgettet er på 9.000.000 kr. 3,5 mio kr. afsættes til den interne klimapulje, og i alt 8.685.000 udmøntes til indsatser.

Årsplanen har fokus på grøn omstilling i klinikken, på hjemtagning af klimaregnskabet samt implementering af Danske Regioners strategi for Grønne Hospitaler.

Det indstilles, at udvalget indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet godkender forslaget.

Kontorchef Carina Lassen indleder punktet, og specialkonsulent Mette Arleth deltager deltager under punktet.

Sagsfremstilling

I regionens budget er der afsat 9.000.000 kr. til klimaindsatser i 2024. Udmøntningen fremgår af bilag 1 og vil i store træk blive beskrevet her. Udmøntningen afspejler den prioritering af indsatser, som administrationen foreslår indenfor klima og bæredygtighed i 2024. To medarbejdere i administrationen (indenfor hhv lokale klimahandlingsplaner og affaldsopgaven) aflønnes i lighed med foregående år af midler fra klimabudgettet. Med forslaget udmøntes 8.685.000 kr. De resterende 315.000 kan udmøntes senere på året, eventuelt sammen med uforbrugte midler fra klimapuljeprosjekter.

I 2024 aflønnes 3 bæredygtighedskoordinatore ved hhv Aalborg UH, Regionshospitalet og Psykiatrien af midler fra klimabudgettet. Dermed har klimaindsatsen på især hospitalerne fået flere hoveder og hænder at gøre med, men færre penge til indsatser. Årets indsatsplan har derfor i stor grad fokus på at videreføre projekter som blev igangsat i 2023 og som allerede er finansieret. De lokale klimahandlingsplaner, den kommende bæredygtighedsstrategi, og implementering af affaldssorteringen danner ramme om store dele af klimaindsatsen.

Klimapuljen

I lighed med forudgående år oprettes en intern klimapulje, som regionens virksomheder kan søge til interne klima- og bæredygtighedsprojekter. Der afsættes 2.500.000 kr. til klimapuljen.

Grøn omstilling i klinikken

I bilag 2 findes en status over de klimaindsatser som var på årsplanen for 2023. Det fremgår af denne status, at sidste års mål med at få gang i flere kliniske projekter i høj grad har båret frugt. De nye bæredygtighedskoordinatore har haft betydning for at dette er lykkedes, og flere af projekterne er først igangsat i sidst halvdel af 2023. Arbejdet fortsætter derfor ind i 2024 uden at kræve yderligere finansiering fra budgettet for 2024.

Grønne hospitaler

Danske Regioner har i december 2023 vedtaget en ny strategi for Grønne Hospitaler. Der afsættes midler i klimabudgettet til implementering af handlinger fra denne strategi, og til iværksættelse af det leadområde indenfor digitaliserede redskaber og behandlingsforløb som bliver Region Nordjyllands særlige ansvar. I alt reserveres til implementering af Grønne Hospitaler 500.000 kr fra klimabudgettet. Pengene reserveres til formålet ind til udvalgets møde i august. Her kan midlerne føjes til den interne klimapulje, hvis det konstateres at de ikke kan udmøntes til omkostninger ved implementering af Grønne Hospitaler i indeværende år.

Klimaregnskab

I 2024 tages endnu et skridt i retning af hjemtagning af det årlige klimaregnskab, når klimaregnskabet for 2018 genberegnes ved hjælp af den model Region Nordjylland har udviklet i samarbejde med de andre regioner. Genberegningen giver mulighed for at følge udviklingen fremover og justere modellen så den er klar til beregning af regionens klimaregnskab for 2024. Klimaregnskabet for 2023 udarbejdes i lighed med tidligere år af Niras. Til genberegning af 2018 og klimaregnskab for 2023 afsættes til sammen 400.000 kr.

Kør grønt

Store dele af regionens bilflåde er i gang med at blive udskiftet med elbiler. En række køretøjer kan dog på nuværende tidspunkt ikke udskiftes til elbiler, dette gælder f.eks ambulancer og større lastbiler. For førere af denne type biler gennemføres uddannelse i brændstoføkonomisk kørsel. Til dette afsættes 300.000 kr.

Biodiversitet

I lighed med sidste år afsættes 300.000 kr til implementering af 3 større biodiversitetsprojekter. Midlerne bruges i 2024 til projekter i Speciaalsektoren. Der udbydes desuden temadag om naturnær drift af de grønne områder for relevante medarbejdere ved regionens tekniske afdelinger.

Kompetenceudvikling

Administrationen udbyder en række forskellige kompetenceudviklingsmuligheder for regionens medarbejdere. Der er tale om forskellige online-formater, suppleret med elæringsmoduler. Der udvikles i 2024 videre på moduler og formater for at ramme så mange målgrupper og medarbejdere som muligt. Dele af udviklingen er finansieret af midler fra 2023, og der afsættes på klimabudget 2024 50.000 kr til dette.

Events, kommunikation og eksterne modtagere

Jævnfør tidligere beslutninger i udvalget bidrages der med 250.000 kr til Naturmødet og 200.000 kr til Renoveringsværkstedet ved Aalborg kommune. Der afsættes i alt 70.000 til materialer og deltagelse ved Aalborg UHs event Den grønne verden og den internationale ICLEI konference i Aalborg i oktober 2024. Endelig reserveres 100.000 til diverse opgaver indenfor kommunikation og formidling internt og eksternt.

Ikke disponeret reserve

Der er efter ovenstående udmøntning af klimabudgettet for 2024 en ikke disponeret reserve på 315.000 kr.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling indstiller, at Forretningsudvalget og Regionsrådet.:

1. Godkender den fremlagte udmøntning af klimabudgettet for 2024

Referat

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling indstillede, at Forretningsudvalget og Regionsrådet godkender udmøntningen af klimabudgettet med følgende bemærkninger:

- Pengene til grønne hospitaler (i alt 500.000 kr.) bør i første omgang blot reserveres, og når der er bedre kendskab til indsatsen, kan der tages stilling til udmøntningen.
- I relation til "kør grønt" (lokale klimahandlingsplaner) bør det overvejes at omfatte PreMed af indsatsen i Den Præhospitale Virksomhed.

Endelig aftalte man at dagsordenssætte en oversigt over klimaregnskabet historik og pengenes anvendelse gennem de seneste tre år. Det sker på kommende møde.

Tage Leegaard (K) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

1. Klimaindsatser 2024
2. Status for klimaindsatser i 2023 ver 2

Punkt 5: Beslutning - Procesplan for Bæredygtighedsstrategi for Region Nordjylland

2022-047654

Bilag

Om Bæredygtighedsstrategiens indhold og berøringsflader

5

Beslutning - Procesplan for Bæredygtighedsstrategi for Region Nordjylland

---

Resumé

Region Nordjylland skal have en ny strategi som kan danne ramme om nedbringelse af klima- og miljøaftrykket. Strategien vil få betydning for opgaveløsning i store dele af organisationen, og bør derfor drøftes i flere af de politiske udvalg. Administrationen fremlægger status for arbejdet med Bæredygtighedsstrategi for Region Nordjylland, samt forslag til proces frem til vedtagelse i Regionsrådet.

Det indstilles, at forslaget til proces godkendes.

Kontorchef Carina Lassen indleder punktet og Specialkonsulent Mette Arleth deltager under punktet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Region Nordjyllands nuværende klimahandlingsplan dækker 2019-2022, og er på en række punkter overhalet af udviklingen på området. Den udgør ikke længere en brugbar strategisk ramme om klimaindsatsen i regionen. Der udarbejdes derfor en ny bæredygtighedsstrategi for Region Nordjylland. Arbejdet blev igangsat i foråret 2023, men kort derefter sat på pause, idet Danske Regioner lancerede et arbejde med en fælles strategi for Grønne Hospitaler. For at sikre at Region Nordjyllands Bæredygtighedsstrategi kunne tage højde for målsætninger og indsatser i den fælles strategi, har den videre udarbejdelse afventet vedtagelsen af Grønne Hospitaler.

Hvem berøres af strategien

I princippet vil stort set alle Region Nordjyllands medarbejdere blive berørt af strategien, da målet er at ændre forbrugsmønstrene i hele organisationen. Det er dog ikke alle som aktivt skal handle på strategien. Det er en væsentlig forudsætning for, at strategien får effekt, at regionens ledelse bredt set stiller sig bag realiseringen. I bilag 1 er vedlagt et notat om strategiens indhold og opbygning, samt angivelse af hvordan Region Nordjyllands forskellige driftsområder berøres af strategien.

Hvem er inddraget indtil nu

Kontoret for Bæredygtig Udvikling skriver strategien, men har drøftet indhold, målsætninger og indsatser med de faglige miljøer som skal medvirke til at oversætte og implementere strategien i praksis. Herigennem er sket en faglig kvalificering og en indledende vurdering af, hvad det vil kræve at implementere strategien.

Indsatsområdet Energi og Byggeri er drøftet med Byg og Ejendomme, som sideløbende udarbejder en strategi for bæredygtigt byggeri. Indsatsområdet Indkøb er drøftet med Strategisk Indkøb, som også har kommenteret på Indsatsområdet Forbrug og forbrugsreduktion. Styregruppen for Bæredygtigt Aalborg UH samt styregruppen på RHN har haft alle tre indsatsområder til kommentering. Strategien vil desuden som en del af processen blive drøftet i Klimarådet og Strategisk Sundhedsledelse.

Proces for ledelsesmæssig forankring

Strategiens fokus og beskrevne målsætninger sætter rammen for de indsatser og handlinger, som organisationen efterfølgende skal formulere og igangsætte for at nå i mål med klima- og bæredygtighedsindsatsen. Det er en forudsætning, at regionens ledelse bredt stiller sig bag realiseringen af strategien.

I perioden frem til den politiske behandling af udkast til strategien, vil udkastet derfor blive behandlet i:

- Klimarådet
- Koncernledelsen
- Strategisk sundhedsledelse

Proces for politisk behandling

I betragtning af hvor bredt bæredygtighedsstrategien rammer er det væsentligt at den politiske forankring ikke alene sker i Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling. Administrationen vurderer at følgende udvalg også skal behandle strategien før vedtagelse i Regionsrådet:

- Sundhedsudvalget
- Psykiatri- og socialudvalget
- Det nære sundhedsvæsen
- Regional Udvikling og Innovation
- Uddannelse, arbejdsmiljø og Rekruttering

Det foreslås, at behandling af strategien i Udvalget for Klima, miljø og bæredygtighed sker både før og efter behandlingen i de øvrige udvalg. I givet fald vil processen forløbe således:

Mødeforløb 1: Udvalget for Klima, miljø og bæredygtighed behandler strategien, hvorefter administrationen foretager eventuelle tilrettelser.

Mødeforløb 2: De øvrige 5 udvalg behandler strategien, hvorefter administrationen opsamler kommentarer og forslag

Mødeforløb 3: Udvalget for Klima, miljø og bæredygtighed behandler strategien og de samlede kommentarer og forslag fra de øvrige udvalg. Strategien sendes herefter videre til vedtagelse i Forretningsudvalget og Regionsrådet.

Tidsplan for vedtagelse

Med ovenstående mødeforløb kan en tidsplan for vedtagelse af bæredygtighedsstrategien forløbe således:

3. april: Behandling på møde i KMB

30. april - 8 maj: Behandling på møder i RUI, UAR, SUND, POS og NÆS

4. juni: Behandling på møde i KMB

24. juni: Vedtagelse i Regionsrådet

Temadrøftelse i Regionsrådet

Det foreslås, at processen for den politiske behandling om muligt suppleres af en temadrøftelse i Regionsrådet inden endelig vedtagelse. Dette giver det politiske niveau mulighed for at drøfte strategiens indhold med ledelsen på de forskellige virksomheder.

Der er to mulige datoer, som kan passe ind i beslutningsprocessen (24. april og 22. maj). Direktionen fastlægger den endelige dato for et temamøde.

Implementering og opfølgning

Virksomhedernes ledelse forventes at oversætte og implementere strategien, til dels gennem de lokale klimahandlingsplaner. I flere tilfælde er der sammenfald mellem bæredygtighedsstrategiens fokus på forbrugsreduktion og digitalisering, og regionens strategiske fokusområder, som er motiveret af ønsket om at sikre sundhedsydelser af høj kvalitet indenfor et stramt budget.

Det skal aftales nærmere med regionens direktion, hvordan strategiens mål og indsatser oversættes, implementeres og følges op i virksomhedernes daglige drift på linje med andre strategiske målsætninger. Kontoret for Bæredygtig Udvikling vil ikke være i stand til at stå alene med denne opgave, men vil assistere organisationen i nødvendigt og ønsket omfang, samt gøre status gennem klimaregnskab og effektmålinger.

Indstilling

Det indstilles at Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig udvikling

1. godkender den fremlagte procesplan for Bæredygtighedsstrategi for Region Nordjylland.
2. anbefaler at der afholdes en temadrøftelse om implementering af Bæredygtighedsstrategien som en del af beslutningsprocessen.

Referat

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling godkendte procesplanen og anbefalede, at emnet indgår som en temadrøftelse i Regionsrådet.

Tage Leegaard (K) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

1. Om Bæredygtighedsstrategiens indhold og berøringsflader

Punkt 6: Beslutning - Klimapuljen 2024

2024-000733

Bilag

Klimapulje_oversigt over bevillinger

Klimapulje 2023, Administrationsgrundlag

6

Beslutning - Klimapuljen 2024

Resumé

Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling udtrykte på udvalgsmødet den 10. oktober 2023 ønske om at drøfte administrationsgrundlag og den politiske ramme for fordeling af den interne Klimapulje 2024.

Kontorchef Carina Lassen indleder punktet og Udviklingskonsulent Britt Kamstrup Sandbjerg deltager under punktet.

Sagsfremstilling

Klimapuljen har siden sin debut i 2019 støttet i alt 79 projekter på tværs af hele Region Nordjylland. Projekterne har varieret lige fra energioptimerende tiltag, bæredygtig forplejning og nedbringelse af forbrug i klinikkerne. En samlet oversigt over støttede projekter kan ses i bilag 1.

I Klimapuljens første år var der en klar overvægt af ansøgninger fra de tekniske afsnit. Der var fokus på kendte løsninger med god tilbagebetalingstid og let målbar klimagevinst. Indenfor de sidste 2 år er der kommet en større repræsentation af udviklingsprojekter, som forsøger at implementere forbrugsreduktion og nye rutiner. De giver personalet på afdelingerne mulighed for at udvikle og modne deres klimaindsats, men klimagevinsten er langsommelig at sætte tal på, da det ofte vil være afhængig af en LCA (*livscyklusvurdering/klimareduktionseffekt*).

Der kan søges til stort set alle udgifter i Klimapuljen, det vil sige at afdelingerne har mulighed for at søge til både indkøb af materiel, konsulentbistand, forprojekter og frikøb af medarbejdere. Det er Administrationens erfaring, at mere udviklingsorienterede projekter ofte søger til frikøb af medarbejdere, og mere tekniske projekter hovedsageligt søger til materiel.

Der kan for nuværende ikke søges til projekter som har karakter af drift. Det har dog været uklart præcis hvor grænsen mellem drift og udvikling gik. I 2023 indstillede Administrationen at skift af lysstofrør havde karakter af drift, selvom der var gode såvel økonomiske som klimamæssige besparelser at hente på disse projekter. Der er derimod givet finansiering til solceller og andre energibesparende tiltag, som f.eks. tilskud til varmeskabe, som også kunne have karakter af drift. Her er der dog en begrebsforskel i forhold til hvad de tekniske afdelinger anser for drift og udvikling. Det har været Administrationens vurdering, at projekterne ikke ville blive prioriteret i gængse driftsbudgetter, da de her blev anset for udviklingsprojekter og derfor ville have svært ved at blive realiseret. Disse projekter blev derfor støttet da de "*ellers ikke kunne blive gennemført i samme omfang eller hastighed*" som det er anført i administrationsgrundlaget.

Klimapuljen i organisationen

De ansøgende afdelinger har selvbestemmelse både i projektets design og udførelse. Projekterne er lokalt forankrede og følges af de lokale ledere på de respektive afdelinger. Administrationen tilbyder støtte og sparring i det omfang der er behov for det. Administrationen har desuden rettet større fokus mod opfølgning for at sikre at projekterne forløber sådan som de er tænkt med hensyn til tid og indhold.

Klimarådet i Region Nordjylland er blevet bedt om at komme med input til Klimapuljen, i forhold til hvilken rolle Klimapuljen spiller i organisationens arbejde med bæredygtighed. Dette blev drøftet på Klimarådet den 23. november 2023. Det er Klimarådets opfattelse, at puljen i sin nuværende form har stor værdi for organisationen idet muligheden for enten at frikøbe medarbejdere eller få tilskud til indkøb af nyt udstyr giver klimainsatsen medvind og opbakning lokalt, og gør det muligt at prioritere løsninger som ellers ikke ligger indenfor rækkevidde økonomisk eller tidsmæssigt. Klimapuljen opfattes som enkel og ubureaukratisk sammenlignet med andre typer puljer, og er med til at understøtte arbejdet med de Lokale Klimahandlingsplaner.

Grønne Hospitaler og kommunikation

Efter ønske fra Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling fokuserede Administrationen i 2023 på kliniske projekter i kommunikationen af Klimapuljen. Et sådant tematisk fokus kan med fordel indføres også i 2024. Hvis der skal kommunikeret et tema, kunne dette være "digitalisering", da digitalisering er Region Nordjyllands lead-område i Danske Regioners strategi for Grønne Hospitaler.

Tildelingskriterier

Klimapuljeprojekterne vurderes ud fra en række tildelingskriterier, som har deres udgangspunkt i administrationsgrundlaget. Det betyder, at hvert enkelt projekt scores i forhold til "innovation og nytænkning" (22 %), "CO2-besparelse" (44 %), og "udbredelsesmulighed", "projektorganisation" og "nødvendighed af støtte" hver tæller 11 %.

Administrationen indstiller, at tildelingskriteriet "innovation og nytænkning" udskiftes med "forandringspotentiale", som dækker over i hvor høj grad projektet medfører en forandret praksis eller tilgang til opgaveløsningen. Offentlig innovation betyder at der gøres noget nyt i den offentlige sektor som skaber værdi, og medfører ikke altid at der opfindes noget nyt. Mindre tiltag kan føles som store forandringer for afdelinger som ikke har erfaring i at arbejde med klima, og modsat kan mere øvede afdelinger bane vejen for større forandringspotentialer. Denne ændring i vurderingsgrundlaget vil være mere dækkende for de projekter som søges i Klimapuljen, og vil samtidig understøtte at nye afdelinger kommer på banen i forhold til klima arbejdet.

Ændres dette tildelingskriterie, vil "innovation og nytænkning" også blive erstattet af "forandringspotentiale" i administrationsgrundlaget.

Indstilling

Administrationen indstiller at Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig udvikling:

1. drøfter rammen for Klimapuljen 2024.
2. beslutter eventuelle ændringer i forhold til fordelingen af Klimapuljen 2024.

Referat

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling drøftede rammen for Klimapuljen 2024 og besluttede:

- at "skalering" indgår som tematisk fokus i 2024
- at tildelingskriteriet "innovation og nytænkning" ændres til "forandringspotentiale".

Udvalget bad desuden Administrationen udarbejde en oversigt over, hvad man har fået ud af klimapuljen indtil nu.

Tage Leegaard (K) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

1. Klimapulje_oversigt over bevillinger
2. Klimapulje 2023, Administrationsgrundlag

Punkt 7: Orientering - Igangsættelse af Indsatsplan for jordforurening 2024

2023-037680

Bilag

Indsatsplan for jordforurening 2024

7

Orientering - Igangsættelse af Indsatsplan for jordforurening 2024

Resumé

Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling besluttede d. 5. december 2023 at sende et forslag til Indsatsplan for Jordforurening 2024 i 4 ugers offentlig høring.

Forslaget har nu været i høring hos grundejere og berørte parter.

I høringsperioden er der kun indkommet et høringssvar fra Vesthimmerlands Kommune. Kommunen kvitterer for samarbejdet med regionen, og kommunen har i øvrigt ingen bemærkninger til indsatsplanen

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling

1. tager orienteringen til efterretning og arbejdet med forurenings-undersøgelserne og afværgeprojekterne i indsatsplanen for 2024 igangsættes.

Referat

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tog orienteringen til efterretning.

Tage Leegaard (K) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

1. Indsatsplan for jordforurening 2024

Punkt 8: Lukket: Beslutning - Regionsrådets udtalelse til Ankestyrelsen

2023-042620

Punkt 9: Orientering - Status for sagen vedr. henvendelser om støvgener i Øster Uttrup

2020-034498

9

Orientering - Status for sagen vedr. henvendelser om støvgener i Øster Uttrup

---

Resumé

Da den opsamlende støvrapport fra Force Technologies er forsinket, og derfor ikke i endelig udgave kan indgå i beslutningsgrundlaget på nuværende tidspunkt, udsættes beslutninger i sagen til næstkommende udvalgs møde.

Administrationen orienterer om status i sagen vedr. om støvgener i Øster Uttrup.

Indstilling

Det indstilles, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. tager orienteringen til efterretning.

Referat

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tog orienteringen til efterretning.

Tage Leegaard (K) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 10: B: Beslutning - Tillæg til råstoftilladelse i graveområde Øster Doense, Mariagerfjord Kommune

2016-014074

Bilag

Oversigtskort

Udkast til tillæg til råstoftilladelse

10

B: Beslutning - Tillæg til råstoftilladelse i graveområde Øster Doense, Mariagerfjord Kommune

---

Resumé

JJ Grus A/S har søgt om tilladelse til etablering af en vaskesø og et sedimentationsbassin, samt efterfølgende indvinding af grundvand til vådsortering i en eksisterende råstofgrav indenfor graveområdet Øster Doense i Mariagerfjord Kommune.

På baggrund af ansøgningen og den gennemførte miljøscreening, har administrationen udarbejdet et udkast til tillæg til den eksisterende råstoftilladelse (bilag 2). Samtidig har Mariagerfjord Kommune udarbejdet et udkast til tilladelse til indvinding af grundvand til vådsortering og udledning af vaskevand.

Administrationen indstiller til Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtigt Udvikling, at udkast til tillæg til råstoftilladelse sendes i 4 ugers høring. Såfremt der ikke indkommer bemærkninger, der er væsentlige for sagens behandling, meddeles der tilladelse til etablering af vaskesø og sedimentationsbassin, samt indvinding af grundvand til vådsortering efter høringsperiodens afslutning.

Sagsfremstilling

JJ Grus A/S søgte den 8. januar 2023 om tilladelse til etablering af en vaskesø og et sedimentationsbassin, samt efterfølgende indvinding af grundvand til vådsortering i den eksisterende råstofgrav på matr.nr. 6m Ø. Doense By, Vebbestrup, Bredmosevej 3 og 5, 9500 Hobro. Råstofgraven ligger indenfor graveområdet Øster Doense i Mariagerfjord Kommune.

Vaskesøen vil have et areal på ca. 250 m² og etableres i ca. 2-3 meters dybde ned i grusgravsbunden (ca. 1 m under grundvandsspejlet). Søen vil få et volumen på 5-700 m³ vand svarende til en dagsproduktion. Der forventes et forbrug i vaskeanlægget på ca. 60 m³ vand pr. time, svarende til 540 m³ pr. produktionsdag (9 timer). Den samlede mængde vand vil blive recirkuleret og anvendt igen efter bundfældning.

Sedimentationsbassinet etableres i den nuværende bund i råstofgraven som en lavvandet sø, uden kontakt til grundvandsmagasinet. Bassinet etableres med et stort bundfældningsareal (2-3.000 m²), så der bliver en effektiv sedimentation af lerpartikler i bassinet.

Arealet, hvor der etableres vaskesø og sedimentationsbassin, ønskes efterbehandlet til natur med søer. Det er allerede et vilkår i den eksisterende råstoftilladelse, at der ikke må anvendes gødning og pesticider på det efterbehandlede areal, da arealet er beliggende i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) samt indenfor indvindingsoplandet til et alment vandværk.

Nærmeste naboejendom er placeret ca. 55 m syd for den eksisterende råstofgrav. Der er etableret støjvolde som skærme ejendommen for støj og støv.

Administrationen vurderer, at den ansøgte vådsortering ikke vil medføre øgede støj- eller støvgener fra råstofgraven.

Ansøgningsmaterialet og administrationens udkast til afgørelse efter miljøvurderingsloven har været i høring i perioden fra den 23. marts 2023 til den 20. april 2023. Mariagerfjord Kommune har fremsendt supplerende oplysninger til miljøscreeningen, derudover har administrationen ingen bemærkninger modtaget til ansøgningsmaterialet eller udkast til screeningsafgørelse.

Administrationen har den 5. december 2023 truffet afgørelse efter miljøvurderingsloven. Det er administrationens vurdering, at det ændrede projekt ikke vil give anledning til en væsentlig påvirkning af miljøet. Projektet er dermed ikke omfattet af krav om miljøvurdering.

Mariagerfjord Kommune har udarbejdet et udkast til tilladelse til indvinding af grundvand til vådsortering, indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet samt udledning af vaskevand til vaskesø og sedimentationsbassin. Mariagerfjord Kommunes udkast til afgørelser efter vandforsyningsloven og miljøbeskyttelsesloven fremgår af bilag 2 til tillægget til råstoffilladelsen.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. beslutter, at administrationen sender udkast til tillæg til råstoffilladelse i høring i 4 uger.
2. beslutter, at administrationen efter høringsperiodens afslutning meddeler tillæg til råstoffilladelse, såfremt der ikke indkommer bemærkninger, der er væsentlige for sagens behandling.

Referat

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling godkendte indstillingerne.

Tage Leegaard (K) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

1. Oversigtskort
2. Udkast til tillæg til råstoffilladelse

Punkt 11: B: Orientering - Proces for udarbejdelse af ny strategisk ramme for internationalt samarbejde

2023-027470

Bilag

Procesplan for strategisk ramme for internationalt samarbejde

11

B: Orientering - Proces for udarbejdelse af ny strategisk ramme for internationalt samarbejde

---

Resumé

Der skal udarbejdes en ny strategisk ramme for Region Nordjyllands internationale samarbejde. Arbejdet er politisk forankret i Udvalget for Regional Udvikling og Innovation, som har ønsket at orientere de øvrige politiske udvalg om processen for arbejdet.

Det indstilles at Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Region Nordjyllands internationale handlingsplan er udløbet og derfor har Udvalget for Regional Udvikling og Innovation (RUI) i sidste halvår af 2023 drøftet behovet for en ny strategisk ramme for regionens internationale samarbejde.

RUI fremhæver nødvendigheden af at have en strategisk ramme og udtrykker ønske om et stærkere fokus på den politiske dimension af internationalt samarbejde og et tydeligere politisk mandat til de udpegede politikere, der repræsenterer regionen i internationale fora.

Samtidig lægger RUI vægt på, at de udpegede politikere samt udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling samt Sundhedsudvalget inddrages i processen.

På denne baggrund har Administrationen lavet et forslag til en tids- og procesplan for arbejdet, som ses i bilag 1. Denne plan skal opfattes som fleksibel og kan ændres/forlænges efter behov.

Baseret på allerede modtagne politiske og administrative tilkendegivelser bør en strategisk ramme sigte på at italesætte og skabe opmærksomhed om det internationale og samtidig sikre legitimitet til at arbejde internationalt, hvilket for nogle områder er essentielt for at kunne udvikle og levere højt specialiserede ydelser og behandlinger.

De internationale aktiviteter varierer fra område til område og spænder over medlemskaber af internationale fora og netværk for politikere, klinikere og administratorer til deltagelse i internationale forsknings- og udviklingsprojekter.

Ambitionen er, at det internationale samarbejde skal understøtte den daglige drift og udvikling af sektorområderne, for eksempel ved at hente relevant international viden, ved at tiltrække midler fra internationale fonde og EU-programmer og ved at præge den europæiske politiske dagsorden.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. tager orienteringen til efterretning.

Referat

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tog orienteringen til efterretning.

Tage Leegaard (K) deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

1. Procesplan for strategisk ramme for internationalt samarbejde

Punkt 12: Orientering

12 Orientering

Referat

Politianmeldelse

Carina Lassen orienterede om politianmeldelsessag fra Mariagerfjord Kommune.

Henvendelse til Miljøministeren

Carina Lassen orienterede om Danske Regioners henvendelse til Miljøministeren vedr. råstoflov.

Kommende møde om råstofplan

Carina Lassen orienterede om udvalgets møde i næste uge vedr. høringsudgaven af kommende råstofplan, hvor der særligt henvises til bilag 8 i forhold til forberedelse.

Stævningssag

Anja Melvej orienterede om en stævning, der nu er trukket tilbage.

Tage Leegaard (K) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 13: Eventuell

13 Eventuell

Referat
Intet.

Punkt 14: Drøftelse - Evaluering af budgetproces 2024 i de politiske udvalg

2022-047126

14

Drøftelse - Evaluering af budgetproces 2024 i de politiske udvalg

---

Resumé

Forud for udarbejdelse af drejebog for Budget 2025 evalueres budgetprocessen for 2024 i de administrative ledelsesfora i løbet af november og i de politiske udvalg i december/januar.

Med afsæt i udvalgenes evaluering, evalueres budgetprocessen i Forretningsudvalget ultimo januar 2024.

Dette punkt, som behandles i Forretningsudvalget den 20. november 2023, vil i samme form blive videreført til udvalgsmøderne, som basis for drøftelserne dér.

Under drøftelserne i udvalgene deltager regionsrådsformanden samt regionsdirektøren sammen med en repræsentant fra Økonomi.

Med dette afsæt evaluerer Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling Budget 2024 med henblik på forberedelse af budgetprocessen for Budget 2025.

Sagsfremstilling

Budgetprocessen for 2024 lagde sig i sporene af foregående budgetprocesser, men med væsentlige justeringer undervejs, henset til regionens økonomiske situation.

Den økonomiske ubalance i 2023, håndteringen heraf og afledte konsekvenser ind i 2024 ændrede procesplanen for Budget 2024 og medførte en mindre formaliseret budgetproces.

Situationen betød endvidere, at præmisserne for både det administrative og politiske arbejde var væsentlige anderledes end planlagt. Med den viden vi har i dag, kunne drøftelserne i de politiske udvalg og hospitalernes interne budgetarbejde med fordel have centeret sig omkring omstillingsmuligheder tidligere i processen.

Derfor sendes nærværende punkt til drøftelse i de seks stående udvalg i løbet af december 2023 og januar 2024.

På møderne ønskes udvalgenes evaluering af budgetprocessen for 2024 med særligt fokus på den politiske involvering med henblik på at skabe grundlaget for budgetprocessen vedr 2025.

Regionsrådsformanden, regionsdirektøren og relevante administrative medarbejdere deltager under punktet i udvalgenes behandling af sagen.

Videre proces mod Budget 2025

Evaluering af budgetprocessen for 2024 foregår i de administrative ledelsesfora i løbet af november 2023 og i de politiske udvalg i december 2023 og for nogle udvalgs vedkommende januar 2024.

Evalueringen afsluttes i Forretningsudvalget ultimo januar 2024.

Det er forventningen, at Administrationens udkast til drejebog for Budget 2025 forelægges Forretningsudvalget primo februar 2024 og efterfølgende indstilles til godkendelse i Regionsrådet ultimo februar 2024.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Forretningsudvalget:

1. Godkender, at nærværende punkt videreføres til de politiske udvalg med henblik på en evaluering af budgetprocessen vedr Budget 2024 med henblik på forberedelse af budgetprocessen for Budget 2025.

Forretningsudvalget 20-11-2023

Forretningsudvalget traf på mødet den 20. november 2023 følgende beslutning:

Indstillingen blev godkendt.

Susanne Flydtkjær deltog ikke i sagens behandling.

Administrationen indstiller, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling:

1. evaluerer budgetprocessen vedr. Budget 2024 med henblik på forberedelse af budgetprocessen for Budget 2025.

Referat

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling evaluerede budgetprocessen vedr. Budget 2024 med henblik på forberedelse af budgetprocessen for Budget 2025.

Udvalgets input indgår i administrationens videre arbejde.

Tage Leegaard (K) deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 15: Underskrift af mødeprotokol

15

Underskrift af mødeprotokol

Udvalgets medlemmer skal godkende mødeprotokollen.

Godkend elektronisk ved at trykke på Godkend.